

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTOI SZALLÁS:

Ó-vár Vizi-utca, 231. szám, első emel.

Megjelen e lap hetenkint háromszor u. m. Vasárnap, Szerdán és Pénteken. Hirdetés 3 ft o. ó. Hirdetési ár: soronkint 7 kr, a minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj.

Ara évneműletet 10 ft o. ó. Hirdetési ár: soronkint 7 kr, a minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj.

KIADÓ-HIVATAL:

Közép-utca, STEIN J. könyvkereskedése.

(D) A Részek ügyében. II. Legelső kérdés az a mit meg kell fontolnunk: ha vajjon mi a teljes alkotmányosság terén állunk-e e perczben, vagy csak a kiegyenlítést előkészítő teren.

Ha a teljes alkotmányosság terén állanánk, akkor ma a magyar miniszterium szervezné az összes királyságban a megyéket, s így a partiumról szó sem lehetne, miután a mint zilahi érdemes értesítőnk megjegyzi, Közép-Szolnok mint Pest- vagy Kolozs-megye, egyenlő jogon kérhetné a főispánt, ki levén mondva alkotmányunkban a magyar birodalom teljes egysége.

A magyar forradalom megtörése után a régi alkotmány egészen félre volt vetve egy teljes évtizedig. Azon kormányzás, mely a forradalmat követte, egyedül érezve magát képesnek arra, hogy a felbolygatott pártszenvédelemet visszafojtsa, oly elemeket szőtt be társadalmunkba, melyek kisebb-nagyobb mértékben ma is gátolni akarnák a gyors visszaalakulást, oly rendelkezéseket és ígéreket tett, melyek az uralkodót magát arra látszanak ösztönözni, hogy elismerve ugyanazon alaptörvényeket, melyeken egyedül sarkallik uralkodásának öslegitimitása, csak annyi tért foglaljon el azon, melyet előkészítésnél többnek nem lehet nevezni. Sőt mondhatni most történik az a min-k 1849-ben kellett volna történni, midőn két nagy hatalom, s a forradalom hadserege közt az ország fél anarchiában állott, s az uralkodó és nemzet közti viszályt egy néhány népszerű ember közvetítése által kiegyenlítve, lehetett volna az ügyeket a kivított alkotmány azon határaiig visszavinni, a meddig az uralkodó és nemzet egyetértve visszavenni jónak látták volna. A mint történt a Rákóczi-forradalom megtörése után a szathmári pacificatio alkalmával.

Hogy még most csak egy előkészületi teren állunk, azt már az uralkodó fölségnek azon nyilatkozata is igazolja, melyben az 1848-diki törvények revisiojáról van említés téve, s igazolja az, hogy Magyarország elég alkotmányos érzésű s elég törvényes ismételt bírói fiai is merészkül elfogadni a főispáni állást a cancellár kezéből éppen akkor, midőn az ország közvéleménye hangosan nyilatkozik a felelős miniszterium és az ország teljes integritása mellett.

Az uralkodásnak szintén látnia kell a sajtó lánczainak megtörésével már egyenesebben nyilatkozó közvéleményt, s még sem folyamadik újabb dictátorsághoz, a miből látható, hogy mindkét részről a legitim kiegyenlítést nem látják lehetlennek.

Midőn így azon hazafiak, kik az ideiglenes főbb állásokat azért ragadták meg, hogy a félrecsapott folyamat az alkotmány rendes medrébe visszafordítsák; mondhatók-e ők már alkotmányos organumoknak? avagy csak is előkészítői annak, hogy az ország alkotmányos organjai megszólaljanak.

Kérdésen kívül ők csak előkészítők, ezt maga a magyar korlátnok is a főispánokhoz intézett körlevelében eléggé kimondá, s minthogy állásuk nem egyenesen 1843-ból foly ki, melynek határozatai az uralkodó fölség által nincsenek, s a pragmatika sanctio alapján nem is lehetnek eltérő az országgyűlés nélkül, — s minthogy a korlátnoki hivatal maga is olyan, mely alkotmányunk legutóbbi reformjai szerint nem létezőnek volt kimondva, így azon állás nem szorosan törvényes. E szerint a ki hozzájuk jogért folyamadik, őket alkotmányosan ismeri el, s nem mint csak közbenjárókat.

Közép-Szolnok megye különben is mint megye még nincs visszaszerezve, s mint olyan nem kérelmezhet; de továbbá Szolnok megye a cancellariusok korában egyenesen Erdélyhez tartozott tetteleg, habár magyarországi szempontból jogilag 1836-tól innen nem; Szolnok megyét a magyar miniszterium csatolta össze Magyarországgal, ugyanazon akkori törvényes hatalom egyesíté egész Erdélyt is. Tehát ha a magyar cancellár nem a miniszterium hatáskörét, hanem az azelőtt létezett korlátnokok körét tölti be, neki nem lehet azon határon túlterjeszteni hatalmát, mint a meddig e hatalom 1848 előtt kiterjedett. Egészen más az állás, ha a cancellár mint az összes

kormányzó hatalomnak a nemzet részéről ideiglenes repraesentansa áll. Ez esetben csak egy korlátnok lehet, és ennek reorganisáló hatalma nemcsak a partiumra, de éppen oly joggal egész Erdélyre ki kell hogy terjedjen. És ez még leginkább megközelítendő a kérdés törvényes stadiumát, s egyezsmind ekkor nem is volna szükség semmi kérelmezésre, természetesen értetvén, hogy mindnyájan onnan rendeztetnénk; mert ugyanazon 1848-diki pozsoni törvények által van érvényesítve a „partium“ visszacsatoltatása, a melyek által az egész Erdély uniója.

A míg e törvény teljesen vissza nem állítatik, addig Erdély, azelőtti jog szerint intra dominium áll a részekre nézve, a melyek töle az ő hire tudta nélkül elváltak ugyan már évtizedek előtt itélve, de még soha 1848-ig nem exequáltak. De azt megint tisztán láthatjuk, hogy Erdély nem akar Magyarországtól ismét külön válni, s mihelyt törvényes organumjai visszaállanak, azt kérdésen kívül ki is fogja nyilatkoztatni.

Ebből az következik, hogy ha az uralkodó fölség egyenesen e királyság jogát állítja vissza, úgy Erdély egyesülése ténynek fog elismertetni, s így a részek kérdése önkint elenyészik; ha pedig az uralkodó fölség másképp fog sorsunk fölött intézkedni, ha az egy Magyarországból megint két provincia lesz, (a mi törvényesen meg nem történhetik) nézetünk szerint, akkor a részek ez egyszer Erdélyhez tartoznak azon függő helyzetben a mint 1848 előtt állottak, s a magyar országgyűlés feladata, hogy azokat Erdélytől visszaexequaltatni, egyoldalul elítelt pörét érvényesíteni törekedjék, s azon esetre ha a részek is fogják kívánni az Erdélytől visszazakadást, a per meg lesz nyerve; sőt ha mindig föltéve, de meg nem engedve, Erdély uniója megsemmisítették, elismerjük, hogy a partium megyéinek joguk van a magyar országgyűlésnél folyamodásuk által kezdeményezni is a visszacsatoltatás kérdésének újból fölvetését, s kérni annak érvényesítését. Az ország s király aztán határozni fog. Tehát azon törvény szerint, mely a részek visszacsatolását érvényesítette, a magyar cancellári állás nem létez, következésképpen ezen törvény alapján oda K.-Szolnok megye nem is folyamodhatik.

Minden hivatal, miket eddig elfoglaltak, csak transactionalis hivatal, melynek feladata csak addig megy, hogy a megyéket, és a megyék alapján az országgyűlést visszaállítsa. Itt fog kezdődni legelőbb a nemzeti akarat alkotmányos nyilatkozata.

Nem levén meg a nemzet törvényes organumai, az első kérdés az, hogy az uralkodó fölség a rendes és törvényes választások alapján állíttassa fel a megyét, melylyel a nemzet legvégső tagjai megmozdulhassanak. Mikor így lesz, egy K.-Szolnok, Kraszna, Zaránd megye, Kővár vidék stb. kijelentheti legelső megyegyűlésén, hogy ő az 1848-ki VI. törvényezik értelmében Magyarország kiegészítő része s csak oda kíván követeket küldeni. Ugy lehet Erdély többi törv. hatóságai hasonlólag fognak az 1848-iki VII. pozsoni, és az I. kolozsvári törvények alapján, s a kérdés az lesz, hogy a megyék kérelmét az uralkodó fölség mennyi részben veszi igénybe? s a második kérdés az lesz, hogy ha ő fölsége e kérdéseket nem hallgatná meg, lelépjenek-e a megyék a transactionalis cselekvés teréről is; ne kísérték-e meg ha vajjon egy összes gyűlésen együtt nem mehetnének-e többre? Ez utóbbi kérdésre mi még most nem felelünk, itt a lehető remények vagy reménytelenségek határoznak, és a megyék legjobban befogják látni: mit tegyenek?

Ezen okoskodásunk corollariuma az, hogy a partiumban még a megyék nem levén megalakítva, azok megyeileg nem kérelmezhetnek; akárci állítandja vissza e megyéket, az egyik méltóság mint a másik csak is az uralkodó legfelsőbb akarat kifolyása; mert a nemzet kormányhatalmának repraesentansa az 1848-iki III. t. czikk szerint a magyar miniszterium, mind addig míg ezt a nemzet el nem törli a királylyal egyetértve. E szerint a kérdés egyedüli törvényes oldala csak az lesz, hogy a megyei hivatalok rendes uton, választás útján fognak-e, és pedig az 1848 előtti teljes választás, vagy pedig

az 1848-diki XVI-dik t. czik értelmében létesítendő megyei bizottmányok útján betölteni? Akármelyik uton fognak betölteni, a megye törvényessé fog válni, mert a teljes választás elvét 1848 sem zárja ki, és választhat akkor a megye az országgyűlésre törvényes képviselőt, vagy megtagadhatja a választást ha nem illetékes helyre hivatik meg, s jobbnak látná maga alól ellődni a transactio basisát, mint sem elfogadni oly országgyűlés eszméjét, mely az 1848-ki alaptörvényeket sértene. Midőn az uralkodó a kiegyenlítés terére állott, a nemzetnek mindent el kell követni, hogy ezt törvényei érdekében érvényesítse, mert bizonyosan minden józan honpolgár kívánja, hogy a nagy krízis alkotmányos uton oldassék meg. Csak midőn minden hasztalan volna elpróbálva, akkor következnek részint a mit sem tevés, részint utóbbi jogok romjain, előbbi jogok érvényesítése.

És így nézetünk szerint a részeknek is csak akkor kellene aztán követelniök a reájok nézve az 1836-diki törvényekben kimondott visszacsatoltatás érvényesítését, mikor látnák, hogy az 1848-iki törvény többé nem biztosítja ezen visszacsatoltatást és Erdély egysége Magyarhonnal meg volna semmisítve.

Várjanak tehát a részek érdemes tagjai, míg az előlépések s kiegyenlítések processusa lefoly; nem fog az messzi haladni, s a mint ma megnyerhetik a visszacsatoltatást, úgy később is meg; addig is használnak Erdélynek vele együtt küzdendve a teljes egyesültség kimondott, törvényesen kihirdetett, s másfél évi gyakorlat által teljes érvénybe hozott joga mellett.

A korlátnoki kérdés. — A lapok egymásra hozták a hirt az erdélyi korlátnok kinevezéséről, s mi nem kevés aggodalommal valánk a miatt, hogy részint a választás alá tartozó korlátnoki állás, most választás nélkül létesítették, részint oly állomás állíttatik vissza, mely egyenes tagadása az uniónak.

Most azonban a mint értesültünk Erdély újra szervezésére oly út jön választva, mely ama kettős aggodalmat elenyésztesíti. Ő felsége méltányolta a törvényt s korlátnokot nem nevezett ki, hanem a megyék s más testületek szervezésével. Kemény Ferencz ő ngsát bizta meg, mint a ki ez ország egyik legfőbb hivatalát a státus elnökséget viselte. E tényben azt látjuk, hogy ő felsége tekintetbe vette a cancellár választásáról szóló törvényt; a miből következtethetjük, hogy szintén tekintetbe veendő az 1848-diki utóbbi és így az előbbieket eltörölő törvényeket is. E jó remény fejében a Királyhágon inneni részek szervezése be fog következni, az országtest főtagjai a megyékkel megmozdulandak, melyeken mint mindenestre legitim hatóságokon a közvélemény kifejezheti mindjárt az ország integritása iránti óhaját. Az alkotmányos élet ez első lehelletét fogadjuk hazafias nyugalommal, midőn az nem oly organon jön, melynek létezése a teljes alkotmány visszaállítását kizárná. B. Kemény Ferencz ő nmlga hazánk szolgálatában közbecsület között öszült meg, s ha tán egy damoclesi kard alá állott, bizonyosan azt is hazájáért tette. B. Kemény ő nmlga e szerint nem korlátnok, hanem királyi megbízott Erdély szervezésére, következésképpen állása ki nem zárja azt, hogy az 1848-ki czikkek a magyar országgyűlésen érvénybe hozassanak.

Most a főispáni combinációk folynak, nincs tudomásunk arról, hogy kik fognak ajánlatni és előterjesztetni.

★ (H.) Lapszemle. — A „Kronst. Ztg“ f. hó 5-diki számában B. A. E. ur többek közt azt mondja, hogy az 1848-diki királyilag szentesített törvény, a melyben Erdély és Magyarország uniója kimondott, Erdélynek az okt. 20-ki diploma értelmében leendő alkotmányos újjászervezésénél, nem mellőzhető a következő okoknál fogva:

1. Mivel az alkotmányosan hozott, legmagasb szentesítés által érvényesített, országos törvény;
2. Mivel nem függesztették fel;
3. Mivel az erdélyi cancelláriának fenntartott, de még végre nem hajtott helyreállítás és egy erdélyi cancellár alkalmazása által Erdélynek Magyarországhoz szorosabb viszonya annyival kevésbbé jön kizárva, miután a miniszteri tanácsnak csak a magyarországi cancellár tagja, következésképpen sok tekintetben ez utóbbi fogja képviselni a magyar korona összes tartományait;
4. Mivel e kérdés, valamint a Horvátországot és a Bánátot illető, nyílt kérdésnek hagyatván fenn, ha nem akarjuk már eldöntöttnek tekinteni, a közelebbi erdélyi országgyűlésen mindenesetre, s annyival inkább vizsgálat alá lenne veendő, minthogy különben a közelebbi magyarországi országgyűlés az ottan is erőben lévő törvény alapján egyeztetni az erdélyi követek megjelenését fogná követelni;
5. Mivel a két ország ezen egyesítése Erdély alkotmánygyének megoldását lényegesen megkönnyíti, az or-

Lapjainkból egyes számok is kaphatók s új krajezarjával Stein J. könyvkereskedésében,

rését többé nem lehet kétségbe hozni, s ez esendőség annál nyugtalanítóbb, mert teljes meggyőződés szerint, ez alkalommal nem néhány félbarbá törzsnek külön fölkelési kísérletei várhatók, a melyek saját terv- és cél nélkülségükben, már is magokban rejtik a meghiusulás csiráit, hanem mert e népségek vallási és nemzeti szenvedélyei csak az emeltyű, melyet egy erőteljes, biztos és gyakorlott kéz indít mozgásba, hogy azon civilizálatlan népek természeti öserejét határozott politikai célokra használja föl.

A mondottak bebizonyítása végett alig szükség részletekre ereszkednünk ki. Francia s Oroszország törekvései a Dunán a fejedelemiségek egyesítésére évek óta ismeretesek. Dacára az Ausztria, Angol- és Törökország részéről ellentétlenségnek — az egyesítési munka, bár szünet pillanatilag elejtve, szünetszakadatlanul haladt előre, s e percben Moldva s Oláhország képviselői neki fogtak a végső korlátnak is lerontásához, mely a két fejedelemiségnek egy országgá való összeolvastatását feltartóztatta. Ki fogja még az uniót akadályozni, ha valóságát Francia s Oroszország támogatják. De ki lehetne még csalódásban az iránt is, hogy a két fejedelemiség egyesültevel a portának azokhoz való fűlésjoga is tényleg végét érendi. Hogy pedig ez az unió csak egyes személt képi nagy tervek egész láncolatának, arra nézve ki lehetne többé kétségben. Nem hirdetik-e nyilván, hogy Kuza herceg kölcsönt veszen föl bizonyos harci vállalatokra a kellő eszközök megszerzése végett és hogy ebbeli vállalatait főleg a magyar emigráció támogatná? Vagy lehetne-e ama bensőséges viszony jelentőségét félreismerni, mely a fejedelemiségek kormánya s az újon alakuló olasz állam között uralkodik? Moldovai és oláhországi ifjak seregenként utaznak Itáliába, azon ürügy alatt hogy ott tanuljanak; Olaszországban moldován — oláh, a fejedelemiségekben olasz consulok foglaltak állomást, s a jelen percben nagy szorgosan működnek azon, hogy Galacz és Genua közt, rendes gőzös-járatot állítsanak fel. Szerbiában Milos herceg halála óta a francia befolyás mind inkább gyarapodik s nem minden jelentőség nélküli azon körülmény is, hogy az Obrenovics — család Ausztriában fekvő jószágait, sőt Bécsben levő házát is már nagyobbbrészt eladta. — Bolgárországban napról napra erősödik azon párt, mely a török kormány nyomása ellen részeit Francia, — részeit Oroszországnál keres oltalmat.

Montenegróban, mely közönségesen a küszöbön álló harci vállalat működési alapjául van kijelölve, a francia befolyás, mondhatni egyedül kezd uralkodni. Ki tagadhatná annak fontosságát, hogy egy haditanács jelentékeny pont adatik át a francziának telephelyül? Ha már Darinka hercegnő Párisba utazása méltán gyanus jelnek vehető, e gyanu még inkább erősülhet az által, hogy az ifja fejedelem maga, legújabb sürgöny szerint, egy harci beszédet tartott, s harcvágyas alattvalóit fényes hadi kalandokra nyilándó alkalommal kecsegtette. Mi legyen végső célja mindezen törekvéseknek, arra nézve e pillanatban még csupán hozzávetések lehetnek, azonban az egyes jelenetek belső összefüggését aligha lehet félreismerni. Szintoly kevéssé képzelhető az is, hogy Oroszország mind e tervek fölül állana, mint a melyek az ő érdekeit oly közel érintik; hogyha e tervek a sz. pétervári kabinet tudta s akarata nélkül készültek volna, s ha ez nem birna azon bizonyossággal, miszerint a keleten történhető átalakulásoknál az ő érdekeire is illő tekintet leend, akkor Varsóban kétségkívül egészen más hangon beszélt s a francia politika mesterkedései ellen már rég nyílt föllépésre határozta volna el magát.

Azon állítást, mintha Ausztria mindezen dolgok miatt a portánál hivatalos jegyzékben panaszt tett volna, valótlannak nyilvánítják ugyan, de annyit mégis megengednek, miszerint e tárgy egy az ausztriai külügyminiszter s a török követ közt tartott beszélgetés alkalmával szóba volt hozva — s megemlíti, mily bajba keverhetné magát s közvetlen a portát is Kuza fejedelem kormánya, ha az valamely Ausztria ellen intézendő támadási tervnek pártolására engedné magát csábítani. Egyébiránt ha a „Borsenhalle“ bécsi levelezője azt állítja, hogy Oroszország, mely még két éve oly meleg szószólója volt a fejedelemiségek uniójának, szintén ellene volna a Napoleon császár által támogatott aldunai terveknek, ám hordozza a levelező az ezen állítás iránti felelősséget is, mint a mely minden korjelekkel egyenes ellenmondásban áll.

Az olasz ügyek állásában mostanság semmi lényeges változás nem történt. A Murat hg ismeretes iratának sem lehet valami fontosságát tulajdonítani, noha tudni akarják, mikép Napoleon úgy nyilatkozott volna, a mit rokona tett, az helyesíthető, s csak önjogával élt volna. Mind e mellett is a francia hercegnek e jóformán hatálytalan igazatasa egy huron pendül azon utasításokkal, mik a Gaeta alatt fekvő francia hajóraj parancsnokának vannak adva, vagy azon oltalommal, miben Franciaország részesíti a pápát. Ha nem tudhatni is még tisztán a sajátjaos indokait mind e rendszabályoknak, annyi csakugyan világosan látható azokból, hogy Franciaországnak

célja a délolaszországi dráma befejezését még darab ideig egy sor epizód által tartóztatni fel. Egyébiránt hogy itt Piemont ellen semmi ellenségeskedés sem foroghat fenn, az már csak azon meghitt viszonyból is következtethető, mely Franciaország és Austria közt áll. E viszony öszhangzó tudósítások szerint e pillanatban ismét igen szívélyes; a mi pedig nem volna képzelhető, ha a Piemonttól vezetett s Angliától oly nyíltan pártfogolt olasz egységi törekvések Franciaországnál komoly akadályokra találnának. A rejtély valódi megoldását még igen is el kell várnunk; addig pedig jó lesz minden esetre a párisi gondviselés csodálatos utain ne nagyon akadunk fenn, mert azon utak nem közönséges ember uta.

Milano, dec. 4. A mai „Perseveranza“ jelenti Turinből, 3-ról: Egy belügyminiszteri körirat a kormányzókhöz és intendansokhoz a választó-testületek összeülését dec. 23-ra teszi. Ez esetben a parlament jan. 15-én okvetlen megnyílik.

Egy, Victor Emmanuel által Palermóban dec. 1-én kibocsátott nyíltparancs így hangzik: „Mélyen megindulva lépek e szigetre, hol egy ősom, mintegy előjeleül Olaszország mai sorsának, uralkodott. Rövid időn nagy tettek vitettek végbe, még nagy tettek vannak hátra, de én remélem, Isten és az olasz nép segélyével bevégezhetni a nagy munkát.“ A manifestum többi része Sicilia jövőbeli kormányformájáról beszél, a vallás védelmére, a gazdaság és tengerészet emelésére; végül egyetértésre szólít.

Az „Oest.Ztg.“nak írják Milánóból dec. 2-ról: „A forradalmi bizottmányok most az elnyomott népek felszabadítására“ filialék által szaporítottak, melyek a különféle nemzetiségek szerint isztriaiak, dalmatiaiak és triesztiek. A jelszó: Hatvanegy — 61! A garibaldisták vagy az önkényesek vannak kiszemelve, hogy a jövő tavasszal a Mincio-vonalat átéljék, hogy az osztrákokat üldözésre, s így a Franciaország által biztosított terület megsértésére bírják, és Szárdinának a casus bellire elfogadható okot szolgáltatassanak.

Genuából, hol most számos szállító-hajókat kezdtek el építeni, folytonosan hadiszereket szállítanak Anconába, mely a szárd hajórajnak gyűlpontul szolgál. Egyszersmind arról is gondoskodva van, hogy a dalmát és isztriai partokon időközönként szárd hadihajók jelenjenek meg, hogy a parti városokat a szárd hajóraj közelgeről időközönként meggyőzzék, s a partvidék felbátorítására szolgáljanak, egyszersmind oda is működven, hogy az osztrák tűzerek türelme megszakadjon, hogy azután az első ágyúlövésre az egész Ancona előtti hajóraj megjelenjék. Az özvegy Dalrinka hercegnő és testvéreinek Köechvik Turinon át utazásának szintén politikai jelentősége tulajdoníthatik. Azt várják, hogy a feketehegyi harcsoseikat két irányban fogják kiküldeni, hogy Herzegovinában nyugtalanságot ébresztszenek s egyszersmind az osztrák területet felriasszák. A kéz mely pénzt ad, fegyverről is gondoskodik.

A turini kormány mindenkép azon van, hogy viszonyát a pápa irányában mielőbb rendezze. Victor Emanuel király sajátkezű levelet intézett volna e részben a francia császárhoz, hogy közte s a szent szék közt a közvetítést elvállalja. Az erre keletkezett francia javaslat szerint Szárdinია birtokában maradna az ekkor meg szállt egész pápai területnek s mint a pápa világi vicarius uralkodnék ebben, míg a szent atya a francziák által megszállt területnek souverainje maradna. Ezen francia terv azonban nincs egészen a turini kabinet nyére, s a pápa souverainitását csupán magára Róma városára akarja korlátozni. Érvül azt hozza föl, miszerint lehetetlen a pápa területre székben a nyugalmat föntartani, ha ott más intézmények léteznek, mint a piemonti kékre ment részekben. Másrészt a pápai kormány jelen tényező személyei sem akarnak ez alapon egyezkedni, bárha a pápai föléltóságok egy része hajlandóságot mutat törhető föltételek elfogadására. A „Gazz. di Venezia“ szerint Victor Emanuel a pápának 1 milliónyi civilistát ajánl, az összes hibornokok számára pedig 10 millió római tallért. E mellett a sz. atyának a szabad közlekedés az olasz püspökökkel biztosítva maradna, egyszersmind pedig az egyházi javak igazgatását is megtartaná. De ugyane lap biztosít egyszersmind, miszerint a pápa semmi esetre sem fog engedményeket tenni s azokra magát se fogság se számkivetés által nem kényszerítendi. Ezen közlemény is mutatja, mily mereven állnak ott egymással szemközt az ebbeli nézetek; de még inkább bizonyítják azt a loretoi események. Az itteni káptalan t. i. s a lelkészek egy része Santa Casa bemeneténél fogadta volt Victor Emanuelt Loretoha érkezéskor; ennek folytán most az ottani püspök, msgr. Gian Francesco az ez alkalomnál jelen volt papokat a nagy excommunicatióval illette, melyet csak a szent atya oldhat föl.

A Gaeta elleni működések fenakadás nélkül folytattának; Merabrea szárd tábornok, ki az ostromművek építését vezeti, e hó 8—10-re azokkal készen lenni ígérkezik, s azzal biztat, hogy az ostrom megkezdésétől számított 14 nap alatt a vár és erődek romban hevernek.

Milánóból írják nov. 23-káról: „Holnapra várják ide Türr magyar hadosztályát. Ő maga 21-n Genuába érkezett, s néhány napot Turinban fog töltöni. Elbocsátási kérelmét a király visszautasította, s azt ajánlotta volna, hogy a magyar legiot Nápoly mellett Nolában szerveze. Az angol legio egy része a magyar legiohoz csatlakozott. Garibaldi Angolországba utazott azon célból, hogy ha lehetséges, Angolországgal szorosabb szövetséget hozzon létre. — Horvát Mihály, s Károlyi grófnő és fia Genuába érkeztek.

Hogy Genuában Klepka thk alatt magyar dandár alakul, a joniai szigeten pedig Karasso ezredes alatt görög legio, azt már a „Constitutionnel“ is mint bizonyost jelenti. Genuába már érkeztek magyarok Franciaországból, Angliából, sőt egyenesen Magyarországból is.

A „Jour. d. Deb.“ egy turini levelezője óvakodásra int azon tudósítások ellenében, mintha az olaszok, románok (dunafejedelemiségek) és magyarok között már benső összeköttetés léteznék. Mindez — mint véli — tulozva van, bár nem akarja azt állítani, hogy az egész hírek semmi alapja sincs. Mindenesetre tény, hogy magasabb körökben conservatív párt alakul, mely elvül állítja föl, a velencei kérdés megoldását kedvezőbb időkre napolni; ha tehát Garibaldi a nyomás ellenében ellentétlára határozza magát, támogatásra fog találni.

Veronából jelentik, hogy az ottani községtanács együttesen benyújtotta lemondását. Ezen lépésre a tagokat Benedek tábornok azon eljárása bírta, hogy a különben is nyomott várostól 60,000 forintot követelt az ottani színház fölségelésére.

Páris, dec. 1. Kévéssel azelőtt jelentetett, hogy Ausztria Konstantinápolyban panaszt emelt azon törekvések ellen, miket Kuza herceg támogat, t. i. hogy a Dunafejedelemiségekből Magyarországra fegyverek csempészteszenek. A panasztétel ténye több oldalról valótlannak állított. Senkinek sem jutott azonban eszébe a felhozott okok létezését tagadni. Magyarország mindig mélyebben bekeveredik a Habsburg dynastia elleni elvileges harciba, mely végre is nem más, mint fegyverhatalommal fog eldöntetni; és a hercegségek, vagy is inkább kormányok ugylátszik erősen remélik, hogy azon alkalmat, mit a tavaszra minden oldalról várt háboru nyújtand, felhasználhatandják a Kapuval szemben való állás megváltoztatására. Eközben Kuza herceg az egyesült fejedelemiségek hadseregének szervezésével foglalkozik. Mint hallatszik, a francia kormány két francia tisztet felhatalmazott beléphetni a hadseregbe, s résztvenni a szervezésben.

Persigny hazatértevel nemcsak a kamrák felosztásának kérdése lesz eldöntve, hanem a mint remélik, a sajtóra nézve következő könnyítések fognak tekintetbe vétetni, hogy határozatba mennek-e majd megválnak. Először: a lapok megszüntetése jövőre egészen maradjon el, s ezen intézkedés helyett 10—12 napra való felfüggesztés pótolja. Az utóbbi rendszabály akkor süjtson valamely lapot, ha egy naptári év alatt háromszor kapott megintést. Az év elteltével a megintések elévülteknek tekintendők.

Egy malta lap levelezője szerint, az angol kormány oly nagyszerű készüléket tesz Malta szigetén, mintha egy óriási háboru kitörése állna kilátásban; töméntelen élelmiszer, főleg gabna, halmozatik össze az erőd roppant térfogatu magtáraiban, úgy hogy az legalább is két évre elégséges, nemcsak a helyőrség, de az összes szigetlakosság számára.

Ujabbak. — Bécsből 7-én írják: Schmerling az alsó-ausztriai föltörvényszék elnöke, ki 1848-ban német birodalmi miniszter, az 1849-diki Schwarzenberg-Staion-féle miniszteriumban pedig igazságügyi volt, átvette az államminiszteri tárczát. Az eddigi államminiszter gróf Goluchowsky pedig, biztos hallomás szerint vissza fog térni előbbeni állomására, a gallicziai helytartóságra, hol szervező tehetségei még a legjobb emlékekben vannak.

Páris, dec. 6. Ma a „Moniteur“ Persignynek egy a megye-főnökökhez intézett körlevelet hozza, melyben megjegyeztetik, hogy a nov. 24-iki tény a szabadságnak békés gyakorlását készíti elő, melynek kifejlődését Napoleon trónja előmozdítandja. A körlevél a megye-főnököknek azt ajánlja, hogy semmitse mulasztanak el a pártok kibékítése művének befejezése végett.

Turin, dec. 5. Ma az „Opinione“ így nyilatkozik: „Azon hirre vonatkozólag, mintha Piemont kész lenne, a pápai állam-adósság kamatait kifizetni, csupán a Mirés-ház számára helyben hagyott vasutak garantizott kamatainak kifizetése valósul“; — s hozzáteszi: „Piemont az előbbnevezett kamatok kifizetését nem vállalhatja fel a pápai kormányynali egyezkedés nélkül.“ Ugyanezen lap szerint a kamrai választások napja még nincs kitűzve; azonban azok bizonyosan nem fognának január második fele előtt történni.

— Turin, decz. 6. Victor Emanuel király Palermót elhagyta s Nápolyba tért vissza.

— Milano, decz. 6. A „Gaz. di Milano“ Garibaldinak következő Caprerából, nov. 27-ről kelt kiáltványát közli: Victor Emanuel Olaszországra nézve nélkülözhetlen; annak, ki Olaszországot akar, ő körül kell összecsoportosulnia. Én nem gondolok azzal, akár Cavour, akár Cataneo felének hívják a miniszteriumot, noha ez utóbbi jobb lenne; én csupán azt ohajtom sürgetőleg, s ezt velem együtt minden olasznak követelnie kell, hogy Victor Emanuel 1861. márt. 1-én 500,000 katona élén álljon.

— A „Perseveranza“ Nápolyból f. hó 3-ról jelenti: A Gaeta elleni bombázás két nap óta megkettőztetett; azonban jövő csütörtök előtt bízhatólag semmi lényeges esemény sem fog történni.

— Madrid, decz. 7. O'Donnel tábornagy élete ellen tegnap merénylet kíséreltet meg; azonban a golyó csak gyenge sebet ejtett a hátán. A gyilkos megcsipetett.

— Smyrna, decz. 1. A belső közlekedés ismét nem biztos.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

BÉCSI BÖRZE december 7-kén.

Állam-adósság.	penzben	áruban		penzben	áruban	
5%-os nemzeti kölcsön	100 frt.	77.—	77.10	Ausztr. államvaspálya	286.—	286.50
5%-os metalliques	100 frt.	64.90	65.20	Nyugati vasut	184.—	184.50
Földterhermentesítések.				Pardubitz vasut	110.50	111.—
5%-os magyarországi	100 frt.	68.—	68.25	Tisza vasut	147.—	147.—
5%-os bánsági, horvát és szláv	100 frt.	64.75	65.—	Déli vaspálya 60%- (ex div.)	192.—	193.—
5%-os erdélyi	100 frt.	63.75	64.—	Károly Lajos vaspálya (ex div.)	154.50	155.50
Sorsjegyek.				Graz-Köflachi	105.—	110.—
Trieszti db.	100 ft pp.	111.—	112.—	N.-Szombati 1-ső kibocsátás	20.—	22.—
Dunagőzhajóz. társ. darabja	100 ft pp.	94.25	94.75	N.-Szombati 2-ik kibocsátás	60.—	65.—
Budai városközség db	40 ft a. é.	36.—	36.50	Váltók (devisek)		
Eszterházy	40 ft pp.	86.90	87.—	Három hónapra.		
Salm	40 ft pp.	38.—	38.50	Amsterdam 100 holl. ft (86 ft 52 kr a. é.) 3 ⁰ / ₀	—.	—.
Pálffy	40 ft pp.	36.50	37.—	Augsburg 100 d. német ft (85 ft 90 ¹ / ₂ kr) 3 ¹ / ₂ „	119.75	120.—
Clary	40 ft pp.	34.50	35.—	Berlin 100 tellér (150 ft ausztr. értékb.) 4 „	—.	—.
St. Genois	40 ft pp.	37.—	37.25	M. Frankfurt 100 d. ném. ft (85 ft 90 ¹ / ₂ kr) 3 „	120.75	121.—
Windischgrätz	20 ft pp.	20.—	21.—	Hamburg 100 márk-bankó ft (75 ft 85 kr) 2 ¹ / ₂ „	106.50	107.—
Waldstein	20 ft pp.	26.—	26.25	London 10 font sterling. (100 ft 23 ¹ / ₄ kr) 4 ¹ / ₂ „	140.30	140.35
Keglevich	10 ft pp.	14.50	15.—	Páris 100 frank (40 ft 50 kr ausztr. ért.) 3 ¹ / ₂ „	56.20	56.30
Részvények.				Pénznekem.		
Nemzeti bank ex div.)		741.—	743.—	Korona	19.25	—.
Hitelintézet 200 frt		172.40	172.70	Császári arany	6.64	—.
Alsó-ausztriai esc. bank 500 frt		554.—	556.—	Rezsés arany	6.64	—.
Duna-gőzhajózási társulat 500 ft pp.		397.—	399.—	Napoleons'or	11.21	—.
Trieszti Lloyd 2-ik kibocsátása 500 ft pp.		140.—	150.—	Orosz imperiale	11.55	—.
Budapesti lánczhíd 500 ft pp.		393.—	395.—	Ezüst	140.25	—.
Éjszaki vasut		195.60	195.80	A nemzeti kölcsön papir szelvényei	40.50	—.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(1174) 420. Hirdetés.

1860 december 27-én egy ajánlati tárgyalás fog tartatni a nagy-enyedi fogház iróházában az 1861 évre megkívántatott írószerek és lámpaolaj szállítása iránt — úgy mint:

1 köteg kézi borítékpapíros	9 sz.
2 „ közönséges írópapír	2 sz.
3 „ „ „	4 sz.
1 1/2 „ finom „	1 sz.
1 „ „ „	2 sz.
4 kötés penna	6 sz.
3 katulya Khun-féle aczélpenna	100 sz.
5 font pecsétviasz	4 sz.
600 darab pecsét-ostya	10 sz.
2 font szürke zsinég (spárta)gombolyékban.	
1 font fejtér zsinég gombolyékban.	
20 nyaláb vékony szürke zsinég.	
100 kötés madzag (Rebschnur)	
24 darab Harthmuth-féle írón (plaibász)	5 sz.
12 darab veres czéruza fába	5 sz.
10 kupa fekete tenta.	

- 10 font fekete porozó.
3 darab vakaró gyanta.
3 „ 1 lalos rug-gyanta (Gumielast cum)
4 kicsi üveg veres tinta.
4 katulya gyufa, a 1000 darab
1/4 font fekete-sárga varró selyem.
1/2 koteg itató papiros.
6 mázsa tisztalt repczemagolaj.

Az ajánlatok az ígért szerenti 5%-től bantpénzzel és az osztály szerenti b-lyezjeggyel, továbbá az ajánlkozónak kereszt- és vezetéki nevével ellátva a fennebb kitűzött nap-déli tizenkét óráig — midőn azok (bizottmányilag fognak felbontatni) — ezen hivatalnál benyújtandók, s azok azon pillanattól fogva a mint a fogház igazgatóságának átadattak, az ajánlkozóra nézve jogkötelezettséggel bírnak.

Az ajánlatok minden egyes cikkre nézve az ígértet betűkkel és számmal tisztán kifejezve kell hogy tartalmazza, minthogy különben a betűkkel kifejezett ár fog érvényesnek tekinteni. Nagy-Enyed, november 12-kén 1860. A fogház igazgatóságától.

NEM HIVATALOS.

(1104) 12/12 1860. (8—8) Utmutatás az egészség és szépség fentartására.

Vigasztalására mindazoknak, kik hajukat részenként vagy egészen elhullatták, Kolozsvárt Muhl Miklós úr fűszerkereskedésében egy szert találhatni, mely híres orvosok s tudományos férfiak ajánlata és különböző rang- és állásbeli nők és férfiak kísérletetele folytán nemcsak a hogy a bel- és külföldön egyaránt hirre kapott, hanem sokszoros szerencsés eredményei által minden eddig ismert hajjapolószér között a legelső helyet foglalja el. Ezen szer a keleti növényekből készített cs. kir. szabadalmat nyert:

Meditrina-hajnövesztő-kenőcs,

mely összeköttetésben a hasonnevű keleti haj- és szakállnövesztő vízzel (Mally M.-től Bécsben), azon tulajdonsággal bír, hogy a mellékelt nyomtatott utasítás szerint használva a haj szürkületét és elhullását akadályozza, a hajtalapot erősíti, az utánnövést elősegíti, a haját teljes épségében megtartva, annak szép sötét színt kölcsönöz. Legszébb eredményt tapasztalják azon egyének, kik agkor vagy betegség következtében hajukat elvesztvén, ezen szer több heti használata után szép gazdag haját nyernek — nők, kiknek a hajművészek természetellenes ékeket elvetve, saját szép hajukban bámulják ezen hajnövesztőszér rendkívüli eredményét — nem is említe sok fiatal embert, kik gyönyörű szakállukat ennek köszönhetik.

Ezen versenytárs nélkül álló illatos hajnövesztő-szerből egy üvegesének ára 1 ft 50 kr. Teljes frissesége és valódiságában — kapható:

A főrak helyen, Bécsben: Mally M. urnál (Wieden, Neumannsgasse Nr. 321.) Kolozsvárt: Muhl Miklós úr fűszerkereskedésében. Beszterczén: Dietrich és Fleischer. Brassóban: Johann Gy. fia és Gyertyánfi János és fia. Dézsen: Krémer S. K. Fejérvárt: Rusz J. és Wagner J. Medgyesen: Orendi J. F. Segesvárt: Misselbacher J. B. Szász-Sebesben: Weissörtel G. A. Szászvároson: Speck Gusztáv. Szébenben: Zóhrer J. F. urnál.

Muhl Miklós fűszerkereskedésébe Kolozsvárt felvétetik egy gyakornok.

(1177) (1—3) Birtok eladás.

Sződemeter helységében, Érmellék szomszédságában, egy 1,200 magyar holdból álló és tagos tás alatt lévő nemesi birtok: meli első osztályú szántó és kaszáló földek, ol, nevezetes szőlők, s jóvelmes erdőből, kőudvarházzal, gazdasági épületekkel, vendégfogadóval és két szárazmalommal ellátva, szabad kézből örökáron eladó. Érlekezhetni személyesen alólirt tulajdonosnál, vagy bérmentes levélben per Tas nád Sződemeter.

Novák Gusztáv.
birtokos.

(1158) 12/12 (2—2) Tisztelt Popp J. G. ú!

Tisztelettel fölkérjük, hogy az ön fogólmjából mint szintén Anatherin-szájvízből, melyeket több esetekben igen sok sikerrel használtunk, sziveskedjék a helybeli műgyógyintézet számára hat csomag fogólmot és ugyanannyi Anatherin-szájvizet küldeni postán következő cím alatt: „Titkos udvari tanácsos dr. Ried urnak, a nagyhercegi sebész műgyógyintézet igazgatójának.“ Jéna, nov. 28. 1859.

Dr. Schillbach,
a sebész műgyógyint. segédorvosa.

AZ EV. REF. FÖTANODA KÖNYVNYOMDÁJA. (Halsz fackasutoma 74 sz.)

(1178)

Hála nyilvánítás és Figyelmeztetés.

A mult év végén és a jelenbe ezen kolozsvári kerület és járásba kebeledett Mezőör helységébe, minekutánna két köztisztelő birtokos társaim 5 nagyméltóságok vagyonait 9 / kilencz-szer, engem pedig 14 / tizennégy-szer gyújtottak fel a rossz indulatú egyének, több mint 2000 p. forint károm volt: ezeknek nagyobb része az erdélyi kölcsönös tűz- és jég-kármentesít társulatnál biztosítva volt: károm minden égés után 6—7 nappal pontosan kifizetődött semmi belőlle lenem vonva, mely reám nézve nagy jótékonyaságot, mind mélylen tisztelt alapítói, mind kezelői aránt forró hálámat nyilvánítani főkötelességemnek ösmérem.

Isten tartsa örök időkre ezen felebaráti, üdvös szellemű társulatot!

Honfiai kötelességemnek ösmérem továbbá figyelmeztetni minden városi polgár és falusi birtokos társaimat, hogy ezen üdvös czélszerű társulatba lépének bé mert lehet idő, midőn tetteket meg nem bánják sem figyelmeztetésem rossz neven nem veszik; magam 7—8 éve hogy tagja lenni szerencsés lehetek ezen tisztelt társulatnak; egyszer sem gyújtottak fel, de jelenleg napirenden van nálunk ezen szerencsétlen gyúva boszú, s most bezzeg jól fog ezen társulat tagja lenni, különben is midőn egy pár forintért vagyonom mentesíthetem s a félelmet más nyakába hátríthatom, én nyugottan alszom s a jó Istenbe bízom.

Kolozsvárt december 1860.
Bihari Imre.

(1179)

Előfizetési felhívás

„CSALÁDI KÖR“

szépirodalmi hetilapra,

színyomatu dívatképekkel, könyomatu arcz- és történelmi képekkel, himzet- és ruhaszabási mintákkal.

Megjelenik minden vasárnap két nagy iven, színes borítékkal.

Felelős szerkesztő: EMILIA.

Tartalmát házákn legkitünőbe költői- és íróinak művei teszik.

A lapon kívül a t. félévés előfizetők még két kötet könyvet (Emilia beszélget I. II. kötet) és egy nagy műlapot vesznek illetményül.

Előfizetési díj postai szétküldéssel évnegyedre 3 frt félévre 6 frt, egész évre 12 frt o. é.

Az előfizetési összegek Engel és Mandello pest. nyomdatulajdonosokhoz, akár Stein János könyvkereskedésének Kolozsvárt czimzendők.

(1180)

Felszólítás

A zágori nemes birtokosság felhatalmazottja b. Gamera Gusztáv ur részéről fel vagyok ugyan hatalmazva a zágori volt urberek ellen a földesuri javadalnak, úgy mint dézmás szőlők, közhelyek felosztása és más egyebek béperlésére; de miután a dézmás szőlőkből a földbirtokos urak 1848-ig személyenként külön vevék a dézmát, a birtokosság neve alatt kényes és hátrányos béperelni. Miután csak 32 nemes birtokos küldött külön felhatalmazást, — felszólítom gróf Kornis Gáspárnt, Csoma József, Nagy Elek, Gyárfás Zsigmond, Vajda Balint, Mikó Antal, Pálfi N. Bak-sányi Ignác, gróf Lázár Antalné örökösei, Turocz rész örökösei, László János, László András, Lukács István, Földvári István, Endes Rozália, Török Ferencz, Komáromi József, Komáromi Károly, Kovács Gábor, Nagy Sándor, Balla Mihály, Boér Elek, Horváth Miklós, Csanádi Dániel, Deák György, Szabó Gábor, Szabó Márton, Szotyori Sámuel, Marton Márton, Santa Antal, Henter János, gróf Nemes Thérézia, Cserei Miklós, Vajda Péter, Vajda Miklós, Bihari Sámuel, Csapai László, Székely László, Gyárfás Károly, Kolonban János, Gyárfás Ádám, Tonyia László, Turocz Lajos, Borsai István, Hadnagy János, Butyka Zsigmond, Butyka Anna, Bodó Pál, Barabás Antal, Szombathalvi József, Székely Mozes, Jancsó István, Kőnczei Károly, Kőnczei László, Kőnczei Antal, Benkő József, Demjén István, Ugron Zsigmond, Maurer Sándor, Gyujtó Sámuel, Jancsó Sámuel, Szentiváni István, Miklósi Mihály, Czirjék László, Czirjék Károly, Czirjék Ferencz, Máthé János, Antos István, Halas Simon, Dániel Elek, Mészáros Zsigmond, Benkő Bénéiamin és János, Turi József, Turi Antonia, Tompa László, Vajda Péter és Miklós, Székely György, és Horváth Ferencz urakat és urnókat, ugy a Berenczei László gyermekei gondnokjait valamint mind azokat a kik eddig alólirtnak avagy báró Gamera Gusztáv urnak felhatalmazást nem küldöttek, jóv év január 10-ig a szükséges felvilágosító iratok s jegyzések melléklése mellett, törvényes felhatalmazásaitak annyiival inkább elküldeni, mivel ellenkező esetben magoknak tulajdoni-hatják ha különösen dézmás szőlők a zágori határon megváltás nélkül ingyen maradaak volt urbereiknek.

Maros-Vásárhely, december 6-kán 1860.

Itj. Pávai Vajna Elek

Melléklet: „Előfizetési felhívás a „PESTI HÖLGY-DIVATLAP“ra.